

Ekonomické koncepce soudobé krajní pravice

Miroslav Mareš
BSS KP FSS MU

Přednáška pro Ekonomickou společnost Masarykovy univerzity
Brno

12. 5. 2010

Foto: M. Mareš ©

Struktura přednášky

1. Vymezení krajní pravice;
2. Krajně pravicové spektrum v ČR (neonacistické);
3. Krajně pravicové spektrum v ČR (nacionalistické);
4. Historické ekonomické koncepce krajní pravice;
5. Soudobý ekonomický program krajní pravice (Příklad DSSS);
6. Sebereflexe zajištění u příznivců DS/DSSS;
7. Antikapitalismus neonacistického spektra;
8. Co je krajní pravici pravicového?
9. Závěr

Vymezení krajní pravice

- Projevuje se proto především snahou o autoritativní mocenské přístupy ve prospěch vlastní subjektivně definované elitářsky pojaté skupiny (zpravidla národa, pannacionalistické skupiny či rasy) a jejího očištění od rušivých elementů (které jsou chápány především ve smyslu narušitelů tradičních morálních hodnot a etablovaného „pokrevního společenství“).
- Reálnými symptomy krajní pravice jsou tvrdé „law and order“ přístupy, politicky zdůrazňovaná xenofobie, nacionalismus, ethnocentrismus a v jednoznačně extremistických formách rasismus i antisemitismus.
- Základní varianty krajní pravice:
 - 1) Tradicionalistický nacionalistický autoritarismus
 - 2) Fašismus a neofašismus + nacismus a neonacismus
 - 3) Protestní „law and order“ nová pravice (část)

5. Aktuální struktura neonacistického spektra v ČR

Registrované jako právnické osoby dle práva ČR	Část neonacistů v Dělnické strany sociální spravedlnosti (stále existuje i Dělnická strana), Část neonacistů v Dělnické mládeži (občanské sdružení)
Neregistrované jako právnické osoby	Národní odpor (vznik 1999), též vystupuje (od vlivem právních represí) jako Svobodný odpor, případně Svobodná mládež (nyní zřejmě i vlastní struktura SM) i některé krycí projekty Přidružená Resistance Women Unity Autonomní nacionalisté Otázka dalšího vývoje Národních aktivistů? Lokální skupiny NS Velký význam nových médií Hudební skupiny Subkultury: stále NS skinheads (i přes kritiku elit NS scény, NS hooligans, specifická pozice NSBM a pagan metalové scény

11. Aktuální struktura nacionalistického spektra

Registrované jako právnické osoby Politické strany	Sdružení pro Republiku – Republikánská strana Československa Národní strana (+ Národní gardy) Národní sjednocení
Občanská sdružení	Vlastenecká fronta + cz.altermedia.info Národní myšlenka D.O.S.T
Neregistrované jako právnické osoby	Národní čest – Klub přátel generála Radoly Gajdy Hnutí národního sjednocení Subkultury: Nacionalističtí skinheads a hooligans, část military fans
Média	Svobodné noviny Národní tisková agentura Individuální blogy a časopisy (Bratrství)

Historické dědictví ekonomických koncepcí krajní pravice

- Fašistický korporativismus;
- Plánované hospodářství;
- U neonacismu „quasi-dělnický“ národně socialistický étos;
- Poválečné „maloobčanské“ – živnostnické protestní strany
- Moderní pravicový populismu v západní Evropě je vša v řadě aspektů neoliberální (viz např. FPÖ)

Soudobý ekonomický program krajní pravice: příklad DSSS

1. OSVOBOZENÍ OBČANŮ OD LICHVÁŘSKÉHO SYSTÉMU;
2. ZACHOVÁNÍ NÁRODNÍ MĚNY;
3. DŮSLEDNÉ VYMÝCENÍ JAKÉKOLIV „PODPORY“ BANK;
4. ZÁKAZ VŠECH DOPOSUD LEGÁLNÍCH ŠVINDLŮ;
5. KONTROLA TOKU SPEKULATIVNÍHO KAPITÁLU;
6. AUDIT EFEKTIVNOSTI POBÍDEK;
7. ODMÍTÁME PŘEDSTAVY MEZINÁRODNÍHO VELKOKAPITÁLU;
8. DŮSLEDNÁ OCHRANA MENŠINOVÝCH AKCIONÁŘŮ;
9. STÁTNÍ KONTROLA STRATEGICKÉ INFRASTRUKTURY;
10. RADIKÁLNÍ SNÍŽENÍ BYROKRACIE;
11. INVESTICE DO VLASTNÍCH LIDÍ;
12. DŮRAZ NA MODERNÍ TECHNOLOGIE;
13. EKONOMICKY SMYSLUPLNÉ ZAHRANIČNÍ VZTAHY;
14. NÁVRAT PŮVODNÍHO POSLANÍ VZDĚLÁNÍ

Zdroj: <http://www.dsss.cz/ekonomicky-program>

Sebereflexe zajištění u příznivců DS/DSSS (Zdroj STEM: Trendy
09/01-10/04)

„Zvážíte-li velikost příjmů a majetku ve Vaší domácnosti, řeknete, že
jste“ (odpovědi v %)

	Velmi dobře zajiště ni	Solidně zajiště ni	Průměr ně zajiště ni	Špatně zajiště ni	V zásadě chudí
DS/DS SS	0	6,2	56,6	31	6,2
Ostatní strany	9	13,6	63,2	19,3	3

Antikapitalismus neonacistického spektra (příklad AN)

zdroj: JN: <http://nacionaliste.com/rservice.php?akce=tisk&cisloclanku=2008080009>

- „Být součástí kapitalistického hospodářství jako výrobní síla s sebou přináší soustavné omezování osobní svobody člověka. Její míra je určována množstvím finančních prostředků poskytnutých za vykonání práce, zjednodušeně řečeno výší mzdy. Pracující člověk je nucen mnohdy i za cenu poškození vlastního zdraví podílet se na zisku jiných. Za svou celoživotní a mnohdy velice fyzicky namáhavou práci je „odměněn“ nedůstojně prožitým stářím. Oporu nenachází ani u státních a sociálních institucí, jejichž legislativa je ovlivňována právě současnými pány ekonomiky“.
- “Každý z nás by si měl při pohledu na právě koupený nový výrobek uvědomit, co všechno špatného se za ním skrývá. Kolik nedůstojně oceněné lidské práce, kolik zisku to přináší do rukou kapitalistických kormidelníků, kolik ekologických škod je při jeho výrobě napácháno, kolika poctivým řemeslníkům a živnostníkům jsme jeho koupí pomohli k horšímu živobití“.
- „Nabízí se samozřejmě zamyšlení nad možnou změnou. Doposud v historii nebyl nalezen opravdu spravedlivý systém. Jeho hledání a boj za něj je úkolem dnešní generace. Je nutné najít rovnováhu mezi výrobou a spotřebou s ohledem na sociální a ekologické aspekty. Je nutné najít systém, vedoucí k rovnoprávnému postavení občana. Bezpochyby bude výsledkem zcela nová forma společnosti, která na jedné straně nebude zadupávat do země tvůrčí schopnosti člověka, na druhé straně mu dá jisté mantinely, které znemožní omezování práv druhých. Bude to systém, který povede ke všeobecnému lidskému rozvoji, ne však na úkor zvyšující se spotřeby diktované úzkou skupinou vlastníků výrobních prostředků. Komunismus a ani kapitalismus těmi spravedlivými systémy nejsou... “

Je pravicový extremismus pravicový?

Pojem pravicový extremismus je ve vztahu k neonacismu či fašismu používán spíše jako určitý zaběhnutý usus, ale má i určitý reálný podklad.

Nelze jej vázat na současné pojetí pravicovosti na socioekonomické ose, tam by byl díky svému kolektivismu levicový.

Ostatně řada neofašistů a neonacistů se subjektivně hlásí k levici.

Jedná se ale spíše o extrémizaci hodnot jako je autorita, silný stát (alespoň v určitých oblastech), národní zájem apod.

Zatímco pro pravicový extremismus je stát konečnou hodnotou, pro komunisty je pouze prostředkem přechodu k beztřídní společnosti a anarchisté jej odmítají úplně.

Určující osou je tady vztah k rovnosti, zatímco pravicový extremismus popírá lidskou rovnost na základě paušální socializované charakteristiky genetického původu (rasa, národ apod.), levicový extremismus zdůrazněním ideje rovnosti popírá lidskou svobodu.

Závěr

- Krajní pravice má ekonomické koncepce, ale často nepropracované anebo nelogické ve vztahu k dalším programovým cílům;
- Jednotlivé subvarianty krajní pravice se mohou v ekonomické politice výrazně lišit.
- Ekonomická politika není dominantním kritériem určení identity krajní pravice.

Použité zdroje a literatura

- Mareš, Miroslav (2005): Terorismus v České republice. Brno: Centrum strategických studií.
- Autonomní nacionalisté, www.nacionaliste.com
- Dělnická strana sociální spravedlnosti, www.dsss.cz
- STEM (2009-2010): Trendy. DSSS. (nepublikovaný materiál)